ΑΓΓΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ **ΤΗΣ ΛΑΙΔΗΣ ΚΑΘΛΗΝ ΧΑΙΣΤΙΝΚΣ**

Η ΤΡΟΜΕΡΗ ΣΥΜΠΤΩΣΙΣ

ΙΑ βραδυὰ γνωρίστηκα στὸ σπίτι κάποιου φίλου μου μὲ τὸ Βὰν Χαὶκ, ἕνα γέρο ἀπόστρατο σιωπηλὸ καὶ πολὺ μελαγχολικό. Εἶχε λάβει τὸν παλιὸ καιρὸ μέρος στὸν πόλεμο τῆς Ἀγγλίας κατὰ τοῦ Τράνσβααλ, ὅπου μάλιστα διακρίθηκε, ἀλλ' ἀπέφευγε νὰ μιλήσῃ γιὰ τὴ στρατιωτική του ζωή.

—Ὁ πόλεμος εἶνε πάντα ὁ ἴδιος, ἀποκρινόταν μὲ φωνὴ βαρειὰ σὲ κάθε ἐρώτησί μας. Εἶνε μιὰ ἀνθρωποκτονία καὶ τίποτε ἄλλο... Δὲν πρέπει νἀχετε καμμιὰ ἀμφιβολία γι' αὐτό...

—Ὡστόσο μπορεῖ κανεὶς νὰ διηγηθῆ ἱστορίες, ποὺ δὲν ἔχουν σκοτωμοὺς καὶ ἀγριότητες, τοῦ εἶπα ἕνα βράδυ.

Καὶ γιὰ νὰ τὸν βάλω σὲ πειρασμὸ νὰ μᾶς πῆ κάτι, ἄρχισα νὰ διηγοῦμαι μιὰ ἀσήμαντη πολεμικὴ ἱστορία, ποὺ τὴν εἶχα ἀκούσει κάπου ἐκείνες τὶς ἡμέρες. Ἐπρόκειτο γιὰ ἕναν πληγωμένο στρατιώτη, ποὺ ἔπεσε στὰ χέρια ἑνὸς ἐχθροῦ μὲ καλὴ καρδιὰ καὶ γλύτωσε ἔτσι ἀπὸ βέβαιο θάνατο.

Ὁ Βὰν Χαὶκ μ' ἄκουσε ὥς τὸ τέλος σιωπηλὰ κ' ὅταν ἐτελείωσα τὴ διήγησί μου, εἶπε μὲ κάτωχ ἀπότομη φωνὴ:

—Αὐτὸ μοῦ θυμίζει τὴν ἱστορία ἑνὸς φίλου μου στὸν τελευταῖο πόλεμο.

Κοντοστάθηκε γιὰ μιὰ στιγμὴ κ' ἔπειτα κατανικῶντας τοὺς δισταγμούς του ἐξακολούθησε :

—Ὁ Πίετ Χάισμανς—ἔτσι τὸν ἔλεγαν—ἦταν ἕνας ἀπ' τοὺς στενώτερους φίλους μου. Εἶχε ἕνα κτῆμα κάτω στὴν Ἀφρικὴ καὶ φημιζόταν ὡς ἄριστος κυνηγός. Ποτὲ δὲν ἦταν τόσο εὐτυχισμένος ὅσο τὴν ὥρα ποὺ γιρνοῦσε στὸ σπίτι του, φορτωμένος ἀπὸ κυνήγια. Ὅταν ἕνας ἄνθρωπος ἔχῃ ἕνα καλὸ σπιτάκι, μιὰ μετρία περιουσία, μιὰ ὄμορφη γυναῖκα, τί ἄλλο περισσότερο μπορεῖ νὰ ζητήσῃ ἀπ' τὴ ζωή; Ἡ γυναῖκα τοῦ Πίετ ἦταν ἀπὸ τὶς σπάνιες ἐκείνες συζύγους, τὶς γλυκειὲς καὶ πειθαρχικές, ποὺ καταλαβαίνουν ἀμέσως τί θέλει ὁ ἄντρας τους καὶ ξέρουν νὰ τὸν περιποιηθοῦν μὲ τὸ παραπάνω. Γι' αὐτὸ κάθε φορὰ ποὺ ὁ Πίετ γιρνοῦσε ἀπ' τὸ κυνῆγι του, ἔννοιωθε τὴν καρδιά του ἀνάλαφρη, γιατὶ ἤξερε πὼς τὸν περίμενε κάπου μιὰ ἥσυχη γωνία κ' ἕνα πλάσμα τρυφερό.

»Σ' αὐτὴ λοιπὸν τὴν ὀνειρώδη εὐτυχία ἦλθε νὰ δώσῃ ἕνα ξαφνικὸ τέλος ὁ πόλεμος. Ὁ Πίετ, γιὰ τὸν ὁποῖον ὁ στρατὸς καὶ ὁ πόλεμος ἦσαν ὅ,τι καὶ τὸ κυνῆγι, φόρεσε μ' εὐχαρίστησι τὴ στολὴ τοῦ στρατιώτου καὶ πῆγε νὰ σκοτώσῃ ὅσους μποροῦσε περισσότερους ἐχθρούς. Ἐννοεῖται ὅτι λυπήθηκε λίγο ποὺ ἄφινε πίσω του τὴ γυναικοῦλα του ἔρημη, ἀλλ' ἔφυγε μὲ τὴν ἐμπιστοσύνη στὴν καρδιά του.

»Θυμᾶστε τί φοβερὸς ἦταν ὁ πόλεμος τοῦ Τράνσβααλ; Ἀτελείωτες ἀψιμαχίες, διαρκεῖς μικροεπιθέσεις, ἀλλὰ καμμιὰ μεγάλη, ἀποφασιστικὴ μάχη. Σὲ μιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς ἀσήμαντες συγκρούσεις ὁ Πίετ πληγώθηκε. Τὸ τραῦμα ποὺ τοῦ εἶχε προξενήσει ἡ ἐχθρικὴ σφαῖρα, ἦταν ἐλαφρότατο, ἀλλὰ τὴν ἴδια στιγμὴ τὸ ἄλογό του σωριάστηκε κάτω σκοτωμένο, συμπαρασύροντας καὶ τὸν ἀναβάτη του. Τὸ πέσιμο αὐτὸ ἔκαμε τὸν Πίετ νὰ χάσῃ γιὰ κάμποσο τὶς αἰσθήσεις του.

»Ὅταν ἦλθε στὰ σύγκαλά του, αἰσθάνθηκε τὸ κορμί του μουδιασμένο καὶ τὸ κεφάλι του ζαλισμένο. Ὡστόσο προσπάθησε νὰ βαδίσῃ κ' ἐπροχώρησε τρικλίζοντας. Μόλις ἔκαμε μερικὰ βήματα, ἀντάμωσε πιὸ πέρα ἕναν Ἄγγλο στρατιώτη βαρειὰ πληγωμένο, ποὺ μὲ σβυσμένη φωνὴ ζητοῦσε νερό. Ὁ Πίετ, ψυχόπονος ὅπως ἦταν, ἔσκυψε καὶ τοῦδωσε νὰ πιῆ. Ὅταν ὁ τραυματίας θέλησε νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ, ὁ Πίετ μὲ μεγάλη του ἔκπληξι τὸν ἄκουσε νὰ μιλάῃ Ὁλλανδικὰ κ' ὄχι Ἀγγλικά. Τὸν ἐρώτησε κ' ἔμαθε πὼς ἦταν Ὁλλανδικῆς καταγωγῆς καὶ πὼς ὑπηρετοῦσε ὡς ἐθελοντὴς στὸν Ἀγγλικὸ στρατό. Ἡ φωνὴ του ὅμως ἦταν πολὺ ἀδύνατη. Ἔκαμε μιὰ χειρονομία σὰν νἀθελε νὰ ξεκουμπώσῃ τὸ στῆθος του κ' αὐτὸ μονάχα μπόρεσε νὰ πῆ:

«—Πάρτα ἀπ' ἐδῶ, πάρτα ἀπ' ἐδῶ!...»

»Ἔπειτα ἀπ' αὐτὴ τὴν προσπάθεια, σταμάτησε μ' ἕναν κόμπο στὸ λαιμὸ καὶ σὲ λίγες στιγμὲς ἐξεψύχησε.

»Ὁ Πίετ, λιπημένος βαθύτατα ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ συντρόφου του, ἔσκυψε ἀποπάνω του καὶ τοῦ ξεκούμπωσε τὸ στῆθος μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς θἀβρισκε κάτι σημαντικό, τίποτε ἔγγραφα ἢ ποιὸς ξέρει τί ἄλλο.

»Ἀπὸ τὸ λαιμὸ τοῦ νεκροῦ ἦταν κρεμασμένο ἕνα μικρὸ δέμα χαρτιὰ σὲ μιὰ μεταξωτὴ κορδέλλα, ποὺ εἶχε βαφῆ στὸ αἷμα. Ὁ Χάισμανς ἄνοιξε τὸ δέμα μὲ περιέργεια κ' ἀμέσως ἔπεσαν κάτω ἀρκετὰ γράμματα, μαζὶ μὲ μιὰ μικρὴ εἰκόνα.

»Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ὁ Πίετ νομισε πὼς ὅλα γύρω του σταμάτησαν, πὼς ὁ κόσμος νεκρώθηκε, πὼς τίποτε δὲν βρισκόταν στὴ θέσι του. Ἔπειτα αἰσθάνθηκε ἀμέσως τὸ αἷμα του νὰ ἀνεβαίνῃ στὸ κεφάλι του καὶ τ' αὐτιά του νὰ βουΐζουν...

»Τί εἶχε συμβῆ; Ἡ φωτογραφία ποὺ πέσε ἀπ' τὸ δέμα, ἦταν τῆς γυναίκας του!... Σ' αὐτὴν ἐπίσης ἀνῆκαν καὶ ἡ ἐπιστολές!... Ἦταν τὸ ἴδιο, τὸ γνωστὸ γράψιμό της. Ὁ Πίετ ἔριξε τὸ βλέμμα του σὲ μιὰ ἀπ' τὶς ἐπιστολές, ποὺ ἔφερνε χρονολογία πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο καὶ διάβασε τὴν πρώτη λέξι: «Ἀγαπημένε μου!...» Δὲν μπόρεσε νὰ προχωρήσῃ παρακάτω, τὸ μίσος τὸν ἐτύφλωνε, ἡ μανία τὸν ἔπνιγε...

***

»Πέρασε ἀρκετὸς καιρός... Ὁ πόλεμος τελείωσε!... Ὁ Πίετ ξαναεῖδε ἀπὸ μακρυὰ τὸ κτῆμα του καὶ τὸ σπίτι του. Καθὼς προχωροῦσε πρὸς τὰ ἐκεῖ καβάλλα στ' ἄλογό του, διατηροῦσε μέσα του μιὰ τελευταία ἐλπίδα, πὼς ἴσως εἶχε γελαστῆ καὶ πὼς ἡ γυναῖκα του θὰ τοῦδινε καθησυχαστικὲς ἐξηγήσεις.

»Ἡ γυναῖκα του τὸν ἐπερίμενε στὴ βεράντα, χλομωτερη ἀπὸ ἄλλοτε, μὲ μαῦρους κύκλους γύρω ἀπ' τὶς ὄμορφα μάτια της. Τὸν ὑποδέχτηκε μὲ τὴν ἴδια καλοσύνη καὶ τοῦ μίλησε μὲ τὴν ἴδια τρυφερότητα. Ὅταν μπῆκαν μέσα στὸ σπίτι, ἡ ψυχὴ τοῦ Πίετ ἐπαναστάτησε μπροστὰ στὴν ἐποχρισία αὐτῆς τῆς γυναίκας, ποὺ ἀγαποῦσε ἕναν ἄλλο καὶ ποὺ τοῦ φερνόταν τόσο γλυκά.

«—Ἐδῶ ἔχω κάτι γιὰ σένα», τῆς εἶπε σὲ λίγο μὲ σκληρὴ φωνὴ καὶ πέταξε ἐπάνω στὸ τραπέζι τὶς ἐπιστολὲς καὶ τὴ φωτογραφία της.

»Μόλις τὰ εἶδε ἡ γυναῖκα του, τὰ μάτια της ἄναψαν ἄλλο τόσο ἀπ' τὴ φρίκη καὶ τὰ χείλη της ἐτρεμοῦλιασαν.

»Μερικὰ δευτερόλεπτα πέρασαν, μερικὲς στιγμὲς βουβῆς ἀγωνίας.

«—Σκοτώθηκε; ρώτησε τέλος μὲ ραγισμένη φωνὴ ἡ γυναῖκα τοῦ Πίετ, γιρνόντας πρὸς τὸ μέρος του. Εἶνε νεκρὸς πειά;»

»Ὁ Πίετ τῆς ἀπάντησε μὲ μιὰ καταρατικὴ κίνησι τοῦ κεφαλιοῦ του, ἀνίκανος νὰ προφέρῃ τὴν παραμικρὴ λέξι. Ἀπὸ τὴν ἔκφρασι τοῦ προσώπου τῆς γυναίκας του βεβαιωνόταν πειὰ γιὰ τὴν τρομερὴ ἀλήθεια.

«—Πίετ, ἐψιθύρισε σὲ λίγο ἡ γυναῖκα του μὲ τὰ στεγνωμένα της χείλη, πῶς ὑπόφερες αὐτὴ τὴ δοκιμασία;»

»Ὁ Πίετ ὅμως δὲν ἄκουγε τίποτα πειά. Μιὰ ἀκατανίκητη δύναμι τὸν ἔσπρωχνε ν' ἀφήσῃ τὰ πάντα, νὰ λησμονήσῃ τὸ καθετί, νὰ φύγῃ μακρυὰ ἀπ' ἐκεῖ... Βγῆκε ἀπ' τὸ σπίτι γρήγορα σὰν τρελλός. Καθὼς ἔβγαινε, εἶδε τὰ μάτια της καρφωμένα ἐπάνω του μὲ τρόμο, εἶδε τὸ κορμί της μαζεμένο, συντριμμένο, σαχατεμένο...

»Σέλλωσε τ' ἄλογό του, καβαλίκεψε κ' ἔφυγε. Σὲ λίγες στιγμὲς ὅμως τὸν ἔφτασε στὸ δρόμο ἕνας ὑπηρέτης τρέχοντας μ' ἕνα ἄλλο ἄλογο καὶ μὲ ταραγμένη φωνὴ τὸν ἐκέτευε νὰ γυρίσῃ πίσω στὸ σπίτι, γιατὶ ἡ κυρία δὲν ἦταν καλά, κάτι τῆς εἶχε συμβῆ.

»Ἀμέσως ὅλη ἡ ὀργὴ κ' ἡ μανία τοῦ Πίετ διαλύθηκαν σὰν ἕνα μικρὸ σύννεφο ποὺ τὸ συνεπαρνει δυνατὸς ἀέρας. Τὴν ἀγαποῦσε τὴ γυναίκα του καὶ φοβήθηκε γι' αὐτό.

»Ὅταν μπῆκε στὸ σπίτι του, τὴ βρῆκε ξαπλωμένη στὴν κάμαρά της μ' ἕνα τραῦμα ἀπὸ ρεβόλβερ στὴ μέτωπό της. Εἶχε αὐτοκτονήσει!...

—Νά, γιατί, εἶπε στὸ τέλος συμπερασματικὰ ὁ Βὰν Χαὶκ, εἶνε καλύτερα νὰ μὴ θυμᾶται κανένας τὸν πόλεμο.

—Κι' ὁ φίλος σας; τόλμησα νὰ ψελλίσω συγκινημένος.

—Ἡ ὁ φίλος μου ἢ ἐγὼ τὸ ἴδιο κάνει, ἀποκρίθηκε ὁ Βὰν Χαὶκ μ' ἕνα βαθὺν ἀναστεναγμό...

Εἶδε τὰ μάτια της καρφωμένα ἀ τὸν πάνωμὲ τρόμο, τὸ κορμί της συντριμμένο...

ἕνα γιατρό. Ὅταν ὅμως ὁ γιατρός, ὁ ὁποῖος ἔμενε δυὸ λεῦγες μακρυὰ ἀπὸ τὸν πύργο, ἔρτασε, ἡ κυρία Σαβινιὲ ἦταν νεκρή...

***

Μετὰ τὸ θάνατο τῆς συζύγου του, ὁ δολοφόνος σύζυγος ἔφυγε ἀπὸ τὴ Γαλλία καὶ πῆγε στὴν Ἀμερική, ὅπου, καθὼς ἔμαθα, πέθανε πέρσυ...

»Τὴν ἱστορία αὐτὴ τὴν ἔμαθα ἀργότερα ἀπὸ μιὰ θαλαμηπόλο τοῦ πύργου, μὲ τὴν ὁποία εἶχα τότε ἕνα μικρὸ αἴσθημα. Αὐτή, περνῶντας τὴ νύχτα ἐκείνη ἀπὸ τὸ μικρὸ σαλόνι, ἄκουσε τοὺς θρήνους τῆς κ. Σαβινιέ, μά, μόλις ἔβαλε τὸ αὐτί της στὴν πόρτα καὶ ἄκουσε περὶ τίνος πρόκειται, λιποθύμησε ἀπὸ τὸν τρόμο της.

—Νά γιατί, ἀγαπητέ μου, εἶπε ὁ Ἰάκωβος, τελειώνοντας, κάθε φορὰ ποὺ τρώω μανιτάρια, νοιώθω μιὰ ἀνατριχίλα νὰ μοῦ περνάῃ τὸ κορμί...»

ANDRE THEURIET